

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

21. Quomodo Christus sit redemptor omnium, pro omnibus crucifixus & mortuus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

ratione Iudicis explicat, qui ex se homines servati cupit, quatenus homines sunt, quatenus autem peccatores absolute damnari. Significat ergo Damascenus voluntatem quam Deus ex se concepit quando humanum genus instituit, quæque omnia peccata hominis ante essit, fuisse bonitatis, ut homo gratiæ salutaris felicitatisque particeps fieret. Nam idcirco addidit: *Neque enim supplicij ac cruciatum causa, verum ad hoc ut bonitatis ipsius particeps simus, nos effinxit.* Voluntatem autem consequentem esse iustitiæ, qua peccatores diversis supplicijs plesti vult ac iubet. Sed talis antecedens voluntas, quamdiu res sine accessorij circumstantijs consideratur, aliquid ad causandam gratiam sufficientem, aliaque media necessaria procurandæ saluti facit, utpote ex qua gratia primorum hominum sufficiens fluxit. Sed postquam peccata jam ab hominibus ind. Aa considerantur, antecedens voluntas in sola præcisione mentis, adeoque nuda quadam velleitate nihil omnino gratiæ causante consistere potest. Quod ex eo manifestissime patet, quia talem antecedentem voluntatem etiam erga damnatas creaturas sive hominum sive Angelorum Deus habet. Quia non obstante sicut potest consequente voluntate iustitiæ, Angelos omni gratia sufficiente & salute ipsolite, excæcare, obdurare, damnare; ita non obstante eadem antecedente voluntate, quibusdam hominibus originali labe damnatis, consequente voluntate iustitiæ, gratiam sufficientem, fidem, iustitiam, salutem, & felicitatemque negare potest, eoque nolle salvos fieri. Sic enim & Iudex præcisione intellectus, & inde subnascente quadam velleitate, quæ nihil operatur, vult hominem esse salvum, quem tamen propter homicidium, omnibus assequendæ salutis remedijs ipsaque vita privata, quam voluntatem antecedentem propterea Ecclesia Lugdunensis in eruditissimis illis libris quos tempore Concilij Valentini de quibusdam articulis prædestinationis & gratiæ exaravit, vocat *voluntatem bonitatis creatoris,*

A quia neminem Deus creavit ut perderet, quamvis iudicij aequitate velit, ut pereat. Nihil omnino igitur doctrina Damasceni de antecedente salutis omnium voluntate recentioribus prodest, ut quæ optimè cum negandæ salutis & gratiæ sufficientis voluntate consistit. Nisi forte & Angelis & hominibus damnatis, antecedente voluntate salutis, gratiam sufficientem aliaque redemptionis instrumenta suppeditari & erogari putent.

Quantum vero ad illum locum, quem obijci quoque video, *Nolens aliquos perire, sed omnes ad penitentiam reverti, difficultate caret.* Præcessit enim, *Non tardat Dominus promissum suum, de adducendo iudicij die, eum differendo diutius quam oporteat, sed patienter agit propter vos, hoc est, propter electos.* Nam Apostoli & Ecclesiastici Scriptores compellere solent auditores suos, quali omnes electi essent, quod facile multis exemplis posset explicari. Nam & inde est, quod in ipso exordio Epistolæ suæ primæ sanctus Petrus dicit; *Petrus Apostolus electis advenit dispersionis, ad quos eosdem se testatur & secundam Epistolam scribere, hoc ipso tertio capite ex quo de prompta est objectio.* Itaque patienter Deus agit, adventum suum differendo propter vos, hoc est, propter electos, ne quicumque eorum pereat, qui per penitentiam ad Deum convertendus, & in societatem iustorum colligendus est. Quomodo & Paulus dicit, *omnia se sustinere propter electos, ut ipsi salutem consequantur.* Nam si Deus præstitutum iudicij tempus anticiparet, perirent aliqui electorum, quos perire non vult; sicut è contrario, propter electos breviantur dies tribulationis extremæ, ne magnitudine oppressi pereant. Itaque simili sensu hic dictum est, *Nolens aliquem perire, scilicet electorum, sicut apud Matthæum dicit Christus: Sic non est voluntas ante Patrem vestrum, qui in cælis est, ut pereat unus de pusillis istis* hoc est, electis. Sensus alios istius loci, non est dissimile ex præcedentibus exculpere, sed unus iste & clarus est, & genuinus, & sufficiens.

CAPVT XXI

Quomodo Christus sit redemptor omnium, pro omnibus crucifixus & mortuus.

Sed aliud argumentum pro gratia sufficienti omnium proferri solet, quia Christus est redemptor omnium, juxta illud primæ ad Timotheum secundo capite: *Qui dedit semetipsum redemptionem pro omnibus.* Nec enim redemptio omnium ullo modo videtur esse posse, nisi gratiam saltem sufficientem omnibus præparaverit. Quomodo enim est omnium redemptor, ut ait quidam, si non pepererunt omnibus auxilium quo possint liberari?

Respondetur & hoc argumentum, sicut omnia præcedentia, jam olim ad nauseam ulque à Pelagianis, præsertimque Massilien-

A sibus inculcatum fuit, ut mirum sit recentiores tanto studio trita hæreticorum arma colligere, & obsoleta recudere. Quin potius nihil mirum, si ad eundem scopum collimantes eodem eadem via pervenire contendunt. Cum enim Massilienses divine benevolentie propositum erga quosdam subvertere, ac penitus ex hominum animis tollere conarentur, tanquam Gentilium fatum, libertatis excidium, necessitatis azylum, desperationis ignavieque barathrum, præcepti, exhortationis, correptionis, orationis interitum, deniq; tanquam quo dux partes, dux masse, dux nature insania plusquam manichæa inducerentur, quemadmodum fusc-

R

demon-

Vide lib. 7.
de Hæresi
Pelag. à cap.
5. usque ad
18.

demonstravimus, tanquam firmissimam basi errori suo collocarunt ista Scripturæ loca, quibus Deus dicitur omnes velle salvos fieri, atque esse redemptor omnium. Nam inde fabricarunt, primo adversus illud peculiare & rigidum propositum Dei, quandam generalem & indifferentem erga universos voluntatem: deinde ex illa generali voluntate salutis omnium, vocationem quoque generalem, sufficientemque omnibus gratiam derivarunt; quam qui veller, arripere aut abijceret, atque operationem ejus, consentiendo aut dissentiendo, fructuosam aut cassam redderet, pro suæ liberæ arbitrio voluntatis. Ita generali istâ voluntate Dei & gratiâ sufficienti velut basi jacta, totam divini propositi & prædestinationis efficaciam, totam hominum discretionem ad humanum arbitrium revocabant, ut subversâ illius propositi dicitur atque incertitudine, in placidissima propriæ voluntatis libertate, pro libitu suo oblata gratia utentis aut non utentis conquiescerent. Hic scopus Massiliensium ipsissimus fuit, ut accurate suo loco ex ipsis fontibus comprobavimus, & ipsissimus quoque multorum recentiorum. Ut nihil mirum eis videri debeat, si idem ipsidem morbis præparemus antidotum, hoc est, si ipsidem argumentis quibus Massilienses usi sunt, eadem Augustini & Prosperi solutiones opponamus.

Ibidem fere
omni libro.

Respondeo igitur, quando Christus ab Apostolo dicitur redemptionem semet ipsi. in dedisse pro omnibus, in cruce videlicet pro omnibus moriendo, ab aliquibus intelligi, quod se dedit redemptionem, seu ἀντίδοτον, id est, pretium pro omnibus omnino sufficienter, quia sufficiens pretium obtulit, non tamen pro omnibus omnino efficienter, quia non omnibus applicatur ista redemptio: idque juxta regulam à sancto Prospero diversis in locis traditam, ut ad objectionem primam Vincentianam: Quod ad magnitudinem & potentiam prety, & quod ad unam pertinet causam generis humani, sanguis Christi redemptio est totius mundi. Sed qui hoc seculum sine fide Christi, & sine regenerationis sacramento pertranserunt redemptionis alieni sunt. Cum itaque propter unam omnium naturam, & unam omnium causam à Domino nostro in veritate susceptam, recte omnes dicantur redempti, & tamen non omnes à captivitate sint eruti, redemptionis proprietatis haud dubie penes illos est, de quibus princeps mundi missus est foras, & tam non vasa diaboli, sed membra sumi Christi. Et interjectis nonnullis: Poculum quippe immortalitatis, quod consecutum est de infirmitate nostra, & virtute divina, habet quidem in se, ut omnibus proficit: sed si non bibitur non medetur. Quibus consentanea loquitur in responsionibus ad Capitula Gallorum: Cum itaque rectissime dicatur Salvator pro totius mundi redemptione crucifixus, propter veram humanam naturam susceptionem, & propter communem in primo homine omnium perditionem: potest tamen dici pro his tantum crucifixus, quibus mors ipsius profuit. Et in sententia nona responsionis præcedentis recapitula-

Prosperus, resp. 10.
ad obiect.
primam Vincentianam.

Respon. ad
cap. Gallor.

A toria: Qui dicit, quod non pro totius mundi redemptione Salvator sit crucifixus, non ad SACRAMENTI VIRTUTEM, hoc est, sufficientiam ac potentiam, sed ad infidelium respicit partem: cum sanguis Domini nostri IESU Christi pretium totius mundi sit: a quo pretio extranei sunt, qui aut delectati captivitate, redimi noluerunt, aut post redemptionem ad eandem sunt servitutem reversi. Cui conformiter dicere Scholastici solent, Christum omnes redemisse sufficienter, non efficienter. Solutio ista facilis est, ex qua nullo modo sequitur, sufficiens adiutorium omnibus ex tali redemptione omnium esse præparatum.

Sed quia in istis verbis aperte proficitur Prospero, redemptionis proprietatem haud dubie penes illos esse qui sanctificantur in sanguine Christi; & quia ipsa phrasîs qua quis dicitur se pro aliquo redemptionem dare, præ se ferre videatur redemptionem, ex redimentis animo, in usum ac liberationem captivorum offerri ac dirigi, quæ oblatio ac directio Christi inanis esse non potest: & quia alioquin etiam pro demonibus se dedisse redemptionem dici posset, quibus redimendis sine dubio pretium sanguinis ejus est sufficiens: ac denique quia Prospero antiquior ac doctior Augustinus, nunquam in scriptis suis fatetur, Christum pro omnibus, nullo excepto, se dedisse redemptionem, vel crucifixum esse, vel mortuum; sed tantummodo pro illis, quibus mors ejus profuit, qui certo modo multi & omnes sunt, hinc genuinè, verèque respondemus, Christum dici se dedisse redemptionem pro omnibus, hoc est, pro universis sua Ecclesia toto orbe dispersa, & consequenter pro omnibus hominum generibus, regibus privatis, nobilibus, ignobilibus, &c. prout superiori capite ex Augustino declaravimus; itemque pro omnibus, hoc est, pro hominibus omnium nationum, linguarum & gentium, Iudæis videlicet ac gentilibus, ex quibus congregatur universus populus Dei, secundum illud Apocalypsicis: Redemisti nos Deus in sanguine tuo, ex omni tribu & lingua & populo & natione. Simili universalitate dicit sanctus Ioannes in Epistola sua prima: Et ipse est propitiarius, seu hostia propitiatoria Dei Patris pro peccatis nostris: non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius mundi, hoc est, non pro nostris tantum, quibus istam Epistolam scribo, sed pro universo populo fidelium seu Ecclesia toto orbe dispersa; vel, quod in idem redit, non pro nostris tantum Iudæorum, sed etiam Gentilium, ex quibus una constituitur toto mundo fidelium Ecclesia. Sic enim tradit diversis locis Augustinus, ut Tractatu octogesimo septimo in Ioannem, cum illa verba exponeret: si de mundo esset mundus quod suum erat à heretico, ita loquitur: Univerfa utique hoc dicit Ecclesia, quem plerumque etiam ipsam mundi nomine appellat; sicut est mundus: Deus erat in Christo mundum reconcilians sibi. Itemque illud: Non venit solum hominibus ut iudicaret mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum. Et in Epistola sua Ioannes ait: Ipse pro-

Sent. 9.

Apoc. 1.

1. Ion. 1.

Aug. Tract. 87, in Ion.

Iste propitiator est peccatorum nostrorum: non tantum nostrorum, sed etiam totius mundi. Totus ergo mundus Ecclesia est, & totus mundus odit Ecclesiam. Mundus igitur odit mundum, inimicus reconciliatum, damnatum saluatium, inquinatum mundatum. Et illum ipsum locum sancti Iohannis exponens, quo IESVS dicitur propitiatio pro peccatis totius mundi: *Quid est hoc*, inquit, *Fratres? Certe invenimus eam* (Ecclesiam in campis saluum (id est sylva) invenimus Ecclesiam in omnibus gentibus. Ecce Christus propitiatio est peccatorum nostrorum, sed & TOTIVS MUNDI. Ecce habes Ecclesiam per totum mundum: noli sequi falsos iustificatores & veros precipitatores. In illo monte esto, qui impie vit orbem terrarum: quia Christus propitiatio est peccatorum nostrorum, non tantum nostrorum, sed & TOTIVS MUNDI quem *fer sanguine comparavit*. Et Tractatu quinto in eandem sancti Iohannis Epistolam, allegando diversas acceptiones mundi, ut significet in malo, dilectores mundi; in bono vero, vel celum & terram, vel plenitudinem terra, quo significat Augustinus Ecclesiam non unius regionis, ut Africae juxta Donatistas, sed omnium gentium: *Mundus*, inquit, *est plenitudo terra, sicut dixit ipse Iohannes non solum auron nostrorum propitiatio peccatorum est, sed & totius mundi*. **MUNDI DICIT SPARSORVM FIDELIVM PER ORBEM SPARSORVM.** Ex quibus clarum est non aliter Augustini iudicio Christum se redemptionem pro omnibus dedisse, seu propitiationem esse pro peccatis totius mundi, nisi quia pro peccatis omnium fidelium, ex quibus una Catholica constituitur Ecclesia, redemptio atque propitiatio est. Nec in universis Augustini operibus, nisi fallor, locus est, ubi doceat Christum pro peccatis infidelium in infidelitate permanentium esse propitiationem, vel pro illis se dedisse redemptionem. Contrarium vero non semel significavit. Nam quoddam loco in Tractatibus in Iohannem: *Qui ita considerat Christum Deum, ut hominem neget, nec pro illo mortuus est Christus*. Et alibi discrimen ponens inter Iudam & ceteros Apostolos, quod pro his Dominus esset moriturus, non pro illo: *Tota illa eius passio, inquit, nostra purgatio est, passus igitur exita, prae misit obsequia: non solum enim pro quibus erat subiturus mortem, sed etiam illi, qui fuerat eum traditurus ad mortem*. Et alio in loco docet pro illis tantum esse passum Dominum, quos passione sua oves fecit: *Omnis fecit suas oves, pro quibus est omnibus passus: quia ut ipse pro omnibus pateretur, ovis est factus*. Et Tractatu quadragesimo septimo: *Fecit ipse etiam suorum sanguinem pretiosum, pro quibus dedit sanguinis pretium*.

Quam doctrinam sanctus Augustinus ex sacris litteris videtur didicisse, quae frequentissime inculcant, Christum pro fidelibus suis, ovibus suis, populo suo salvando mortem subisse: *Animam*, inquit, *meam pono pro ovibus meis*. Et alibi: *Redemptionem misit Dominus pro populo suo*. Et Angelus ad sanctum

A Ioseph: *Vocabis nomen eius IESVM: ipse enim salvum faciet populum suum a peccatis eorum*. Unde & ipse Dominus indicans, pro quibus omnibus sese redemptionem obtulerit, ait: *Exaltari oportet filium hominis, ut omnia, qui credidit in ipsum non pereat, sed habeat vitam aeternam*. Et hos ipsos esse totum mundum seu omnes, pro quibus se redemptionem dedit, satis indicat dum subiungit: *Sic enim Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret, pro eo videlicet redimendo*. Et quis iste mundus pro quo Filium suum unigenitum dedit? *Omnia qui credidit in eum non pereat, sed habeat vitam aeternam*. Et Apostolus Paulus in Epistola ad Ephesios: *Christus dilexit Ecclesiam & seipsum tradidit pro ea, ut illam sanctificaret, mundans lavacro aqua in verbo vitae*.

Quae sane cum considerasset ab octingentis circiter annis Remigius Archiepiscopus cum sua Ecclesia Lugdunensi, in illis et ceteris libris quos de tenenda Scriptura veritate scripsit, ex professo docet, Christum fidei Ecclesiam passione sua redemisse, nullo vero modo pro illis infidelibus, qui per quatuor annorum millia ante adventum Salvatoris in carnem, in infidelitate sua mortui atque damnati sunt, vel alijs similiter post ejus adventum in sua infidelitate perseverantibus passum esse: *Catholica*, inquit, *fides tenet, & Scriptura sancte veritas docet, quod pro omnibus credentibus, & per gratiam Baptismi ex aqua & spiritu sancto regeneratis & Ecclesiae incorporatis vere Dominus & Salvator noster sit passus*. De infidelibus vero eadem constantia desinit: *Ceteris haec nova & inaudita praesumptio, ut nullus hominum etiam impiorum & apud inferos irrevocabiter damnatorum fuerit, pro quo Christus passus non fuerit*. Cum pro solis illis defunctis passionem sustinuerit, qui eum dum in corpore viveret, fideliter venturum & mundum sui passionem redempturum crediderunt. Hoc itaque est Catholicum, hoc fidei Ecclesiae ab initio commendatum. Et utramque partem iterum inferius tangens ac disputationem prolixiorem concludendo completens: *Ex his igitur omnibus, inquit, illigenter ac fideliter consideratis, certissime & clarissime ostenditur, pro omnibus fidelibus Christi, qui fuerunt aut sunt, vel erunt, factum esse passionem Christi, pro corpore Christi immolari corpus Christi*. De his vero qui adhuc in infidelitate atque impietate detinentur, manifestum est ex hac regula fidei, quod quicumque ex ipsis per Dei gratiam fuerint ad fidem conversi, & in Christo regenerati, etiam pro ipsis consistendum sit, factum esse quod pro omnibus fidelibus factum constat. De ceteris vero qui in ipsa infidelitate atque impietate sua perseverantes sunt perituri, si de Scriptura sancta auctoritate quod etiam de talibus Dominus passus sit, certissimis & clarissimis testimonijs nobis demonstrare poterint boni viri, qui talia desinuerunt, dignum omnino est ut credamus & nos. Si vero non poterint, cessent contendere pro eo quod non legunt. Videat eos desinere quod nesciunt & timeant statueri quod nullum sanctorum Patrum Concilium, nullum Apostolicae Sedis

Matth. 1.
Joan. 3.
Ibid.
Epist. 5.
Eccles. Lugd.
in libro de tenenda Scriptura veritate.
Auctario Biblioth. SS. Patrum tom. 2.
Ibid.
Matth. 10. 28. 110.

lica Sedis Pontificum, nullam Ecclesiasticorum dogmatum decretum hactenus inveniunt statuisse. Quam doctrinam non minori asseverantia in alio libro de tribus Epistolis exarato tradit. Distinguit enim tres ordines eorum, pro quibus se Christus redemptionem dedit. Primum eorum qui prædestinati etiam fide baptismoque sanctificati sunt. Secundum eorum, qui similiter sanctificati in suscepta Dei gratia non perseverando pereunt. Tertium eorum qui adhuc in posterum cum duplici isto discrimine, sive perseverando sive non perseverando, credituri sunt, divinamque gratiam donandi. Quartum infidelium in infidelitate mortuorum aut morientium aut moriturorum, pro quibus verissime, inquit, credimus, & verissime novimus, quod nunquam Dominus passus, nunquam mortuus est, nec ad eos salvandos ullatenus venit, nec pro eis pretiosum sanguinem fudit. Non quod ullo pacto negatum velit pretium illud infinitum, non esse sufficiens ad redemptionem omnium omnino infidelium, imò etiam demonum omniumque damnatorum, sed quod esse passum, crucifixum, mortuum, se redemptionem dedisse, vel propitiatorem esse pro omnibus, plus aliquid dicat, quam nude pretium sufficiens obtulisse, quod ipsi applicari nolit. Illud enim indicat, intentione morientis pretium pro illis oblatum esse, ut ejus oblatione placatus pater eos re ipsa de servitute liberaret, non sub illa conditione, si ipsi velint, qui nisi Deo donante velle non possunt, sed ut velint & credant potenter in eorum voluntatibus operando.

Quapropter Concilium Valentinum, eodem planè tempore quo eruditissimi illi libri scripti sunt, in Gallia celebratum, cum illius doctrinæ soliditatem perspexisset, eam tanquam Catholicæ fidei sanctionem definit. Nam capite quarto: Item, inquit, de redemptione sanguinis Christi, propter nimium errorem, qui de hac causa exortus est, ita ut quidam, sicut eorum scripta indicant, etiam pro illis impijs, qui à mundi exordio usque ad passionem Domini in sua impietate mortui, & æterna damnatione puni sunt, effusum desinunt, contra illud propheticum: Ero mors tua o mors, ero mortuus tuus inferne: illud nobis simpliciter & fideliter tenendum ac docendum placet, iuxta Evangelicam & Apostolicam veritatem, quod pro illis hoc datum pretium teneamus, quibus ipse Dominus noster dixit: Sicut Moyses exaltavit serpentem in deserto, ita exaltari oportet Filium hominis, ut omnis qui credit in ipso, non percat, sed habeat vitam æternam. Et capite quinto uberius declarat, fideles omnes baptismo sanctificatos in sanguine Christi redemptionem assequi, sive accepta redemptione perseverent sive ab ea excidentés sanguinem Testamenti pollutum duxerint, in quo sanctificati sunt. In quibus capitibus ad amissam totam illam doctrinam quam hic tradimus ex Augustino, & ex Ecclesiæ Lugdunensis libris confirmavit, ac tanquam Catholicam approbando definit: Scriptoresque qui contraria etiam

A in Concilio quorundam fratrum suscepta, libris exaratis sperferant, tanquam nihil, noxia erronea propinantes improbat, & à pio auditu fidelium penitus expulsi. Quis autem Scriptorum istorum Conripheus fuerit (nempe Hinemarus Archiepiscopus Rhemensis) & quantopere in proscribendis quibusdam articulis tanquam hæresicos Prædestinationis dogmatibus aberraverit, cum eos Catholica fides tanquam vel vera, vel à Patribus tradita veneretur, latius in fine dogmatum Semi-Pelagianorum diximus.

Ex quibus omnibus jam satis arbitror patere, argumentum istud quo Christus pro omnibus passus & mortuus, vel redemptionem se pro omnibus dedisse dicitur, nihil omnino pro auxilio sufficienti omnibus nemine excepto, suppeditando facere. Nec enim iuxta doctrinam Antiquorum, pro omnibus omnino Christus passus aut mortuus est, aut pro omnibus omnino tam generaliter sanguinem fudit, cum hoc potius tanquam errorem à fide Catholica abhorrentem doceant esse respiciendum. Omnibus verò illis pro quibus sanguinem fudit, & quatenus pro eis fudit, etiam sufficiens auxilium donat, quo non solum possint, sed etiam re ipsa velint & faciant, id quod ab eis volendum & faciendum esse decrevit. Nam per illa occultissime iusta & iustissime occulta consilia sua, quibusdam hominibus dare prædestinavit fidem, charitatem, & in ea perseverantiam usque in finem, quos absolute prædestinatos electos & salvandos dicimus; alijs charitatem sine perseverantia, alijs fidem sine charitate. Pro primi generis hominibus, tanquam veris ovibus suis, vero populo suo tanquam absolute salvando, semet-ipsam dedit, ac tradidit; pro istorum peccatis omnibus omnino delendis, & æternæ oblivione sepeliendis propitiatio est; pro istis in æternum vivificandis mortuus est; pro istis ab omni malo liberandis rogavit patrem suum, non pro ceteris, qui à fide & charitate deficientes in iniquitate moriuntur. Pro his enim in tantum mortuus est, & in tantum propitiatio peccatorum est, & in tantum rogavit patrem, in quantum temporalibus quibusdam divinæ gratiæ effectibus exornandi sunt. Cum enim non possit esse inanis oblatio mortis, & propitiatio, & orationis Christi, qui de seipso dicit: Ego sciebam quia semper me audis. Et Apostolus Paulus, quod exauditus est pro sua reverentia, fieri quoque non potest, ut pro quo sanguinem fuderit Christus & mortuus fuerit, & rogaverit patrem suum, eam ob causam ut sanguis suus propitiatio peccatorum ejus fieret, non assequatur illius mortis, & propitiatio, & deprecationis effectum: Effectum verò in istis jam dictis non assequuntur alium, nisi temporalis fidei, aut charitatis, sive perseverantiæ; eatenus igitur, & non aliter, pro illis Christus mortuus est & sanguinem fudit, & propitiatio peccatorum est, &

Vide lib. 1.
de heresi Pelag.
lib. 1. ubi.

Joan. 11.
28. ubi.

Concilium
Valentinum
cap. 4.

est, & rogavit patrem suum, ut videlicet illos temporales effectus propitiationis, hoc est, mortis, & sanguinis, & orationis consequantur. Quæ respiciens sanctissimus & profundissimus Doctor, cum adversus Iulianum tractaret illum Apostoli locum, quo Christus pro omnibus mortuus esse dicitur; Illi ergo vivunt, inquit, pro quibus, ut vivant, mortuus est, qui vivebat. Quod apertius ita dicitur: Illi sunt a mortis vinculo liberi, pro quibus mortuus est inter mortuos liber. Vel sic multo apertius: Illi sunt liberati a peccato, pro quibus mortuus est qui nunquam fuerat in peccato. Per quæ significat fieri nullo modo posse, ut Christus pro aliquo mortuus sit ut vivat, quin ille vitam assequatur. Nam pro aliquo mortuum esse vel fuisse sanguinem suum, insinuant voluntatem Christi quam habet, ut ei mors sua patri oblata & sanguis prosit. *Omnipotens autem velle maniter non potest quodcumque voluerit. Proderit igitur illi necessario Christi sanguis & mors, pro quo sanguinem illum fuderit & mortuus fuerit: Et cui nullo modo prodest, pro illo nec sanguinem fudit, nec mortuus fuit; eatenus autem prodest quatenus prodesse voluit, qui aliquid inaniter velle non potuit; ut credat quidem vel ut justificetur, vel ut perseveret atque salvetur, si pro illo ut credat, vel ut justificetur, vel ut perseveret atque salvetur mortuus fuerit.*

Cum igitur utilitas illa mortis & passionis & redemptionis valde exigua sit, qua quispiam temporaliter tantum ab infidelitate per fidem, aut ab iniquitate per iustitiam defectu perseverantiam redimitur; & huiusmodi instabilis & imperfecta sanctificatio, potius aliis quos elegit Deus ante constitutionem mundi, quam illis ipsis qui accipiunt eam temporaliter prosit; hinc fit, ut proprietatis quoque redemptionis & propitiationis istis electis & re ipsa salvandis maxime competat, & pro illis etiam plerumque Christus absolute mortuus fuisse, & sanguinem fuisse, aliavè redemptionis beneficia facile dicatur. Quod usque adeo in ipsius doctrina verum est, ut passim omnes locutiones *secundum litterarum quæ quandam universitatem effectuum passionis, aut mortis, aut redemptionis aut divinæ gratiæ insinuant, ad solos prædestinatos revocet ac restringat.* Nempe quia ipsorum liberationem ex massa perditionis & salutem absolute voluit, reliquorum eatenus dumtaxat, quatenus aliquo temporali sanctificationis gustu non nihil ex ista salute & liberatione participant. Hinc illud in Epistola quadragesima octava: *Christus propitiator est peccatorum nostrorum, non tantum nostrorum, sed totius mundi, propter iracundiam, quod est per totum mundum.* Hoc est, locus ille verus est propter prædestinatos, qui totus mundus dicuntur, quia per totum mundum seminati sunt & crescunt inter zizania usque ad messem, quemadmodum in eodem loco fuisit doctus. Et in libris de Civitate Dei, id quod Apostolus dicit: *Conclusit omnes in*

infidelitate, ut omnium miseretur, ad solos prædestinatos limitat: Quid est omnium? Et eorum scilicet, quos ex gentibus & eorum quos ex Iudeis prædestinavit, vocavit, iustificavit, non omnium hominum. Et in alio libro: *Vnde Apostolus de ipsis in illud regnum prædestinatis loquens: Qui proprio, inquit, filio non peperit, sed pro nobis omnibus tradidit eum.* Et in Tractatibus in Ioannem de eodem loco: *Quibus nobis? Præscitis, prædestinatis, iustificatis &c.* Ecce illum ipsum locum, quo pro omnibus Christus traditus asseritur, de prædestinatis omnibus intelligendum, ex Apostoli mente confirmat. Et in libris contra Faustum satis manifestè locum illum Apostoli, quo *unus pro omnibus mortuus dicitur, de solis quoque beatæ resurrectione salvandis videtur intelligere: Itaque eorum, inquit, pro quibus Christus mortuus est, & resurrexit, & qui iam non sibi sed illi vivunt, neminem secundum carnem Apostolus noverat.* Et illud Psalmi: *Erigit omnes discos, Exponens; Omnes, ait, ad se pertinentes; per quos, electos intelligit.* Et in illo Christi Domini: *Omnia traham post me, seu ad me, ut in vulgato Textu legitur: Si omnia, ipsi homines intelligend: sunt, omnia prædestinata ad salutem possimus dicere. Ex quibus omnibus ait nihil esse periturum, cum supra de suis ovibus loqueretur.* Ex exponens pro quibus Deus miserit Filium suum: *Ergo & hic misit Deus Filium suum, propter præscitos & prædestinatos, vocandos, iustificandos, glorificandos.* Et aperiens quæ sint oves domus Israël quæ perierint, & ad quas querendas Christus venit, & pro quibus crucifixus oravit: *Christus Iesus ad gentem Iudæicam venire debuit videndus, occidendus & lucrandus eos inde quos ante præscivit, qua phrasi Apostolica prædestinatos intelligit, quos non semel in scriptis suis præscitos vocat: & hoc ipsum ex sequentibus patet: Non enim damnata illa plebs est, sed ventilata. Ibi erat palea multitudo, ibi granorum occulta dignitas. Ibi quod incenderetur, ibi unde horreum repletur.* Et paulo inferius oves vitas ad quas venit Christus describens coloribus suis accuratius. *Et erat, illis, inquit, sicut scriptum est, anima una & eorum in Deum.* Ecce oves de quibus dixit: *Non sum missus nisi ad oves quæ perierunt domus Israël. Illis enim exhibui præsentiam suam: pro illis in se savientibus crucifixus orabat dicens: Pater ignosce illis &c.*

Et ne quis forte suspicaretur, ita phrasæ huiusmodi affirmativas de prædestinatis intelligendas esse, ut tamen alij iusti qui de beato illo numero non sunt, non excludantur, non uno in loco invertit istiusmodi locutiones, ita ut eas negativè efferendo dicat Christum pro ceteris qui non fuerint prædestinati, non esse mortuum, non orasse, non semetipsum dedisse redemptionem. Hoc enim in Epistola ad Evodium sine ulla ambiguitate pronuntiat: *Non perit unus ex illis pro quibus mortuus est Christus. Quod si nullus ex illis perit, pro quo Christus mortuus est, profecto quisquis perit, sive aliquando iustus fuerit, sive non iustus,*

Inter Pari.
Genf. Ser. 2.

non est pro illo mortuus Christus. Et in sermone de natali sancti Vincentij: *Esse lamiatum caro, esse laceratum: quando perit qui sanguine Christi redemptus est? Potens homo non potest perdere, quod emit auro suo, & Christus perdit quod emit sanguine suo? Quali diceret, nullo pacto. Quisquis ergo perit, non ille, ex Augustini mente, Christi sanguine redemptus est. Et utramque simul phrasin in eadem oratione coniungens, ita Christum pro prædestinatis ovibus orasse docet, ut pro ceteris non oraverit; secundum doctrinam quam ei Christus ipse præformavit quando dixit: Non pro mundo rogo, hoc est: pro mundo reprobato atque damnato, sed pro his quos dedisti mihi, quos omnes esse prædestinatos constanter Augustinus docet. Sic ergo loquitur: Mundem vult modo*

Ioh. 17.

*intelligi, qui vivunt secundum concupiscentiam mundi & non sunt in ea sorte gratia, ut ab illo eligantur ex mundo, hoc est de sorte Electorum. Non itaque pro mundo sed pro his quos ei Pater dedit, ro-
gare se dicit: Et in alio tractatu in Iohannem, enucleans illum locum quo Christus Patrem rogando dicit: Ut mundus credat quia tu me misisti. & cum præcedente comparans: Ecce qui dixerat: Non pro mundo rogo, pro mundo rogat, ut credat. Quoniam est mundus de quo scriptum est: Ne cum hoc mundo dannemur. PRO ISTO MUNDO NON ROGAT, neque enim quod sit prædestinatus ignorat. Et est mundus de quo scri-
ptum: non enim venit Filius hominum ut iudicet mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum. Unde & Apostolus: Deus erat in Christo mundum reconcilians sibi. Pro isto mundo rogat dicens: Ut credat mundus, quia tu me misisti: Ecce quam disertis ver-
bis iterum iterumque tradit, non perire eum qui sanguine Christi redemptus est, non perire pro quo Christus mortuus est, non rogare pro mundo Christum, qui ad damnationem prædestinatus est. Nec causam supprimit, cur pro tali mundo non roget Christus: Neque enim, inquit, quod sit prædestinatus ignorat. Hoc est, quia novit eum ad perditionem æternam pro meritum iterumque tradit, non perire eum qui sanguine Christi redemptus est, non perire pro quo Christus mortuus est, non rogare pro mundo Christum, qui ad damnationem prædestinatus est.*

Tract. 107
in Ioh. 17.

*quod sit prædestinatus ignorat. Et est mundus de quo scriptum: non enim venit Filius hominum ut iudicet mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum. Unde & Apostolus: Deus erat in Christo mundum reconcilians sibi. Pro isto mundo rogat dicens: Ut credat mundus, quia tu me misisti: Ecce quam disertis ver-
bis iterum iterumque tradit, non perire eum qui sanguine Christi redemptus est, non perire pro quo Christus mortuus est, non rogare pro mundo Christum, qui ad damnationem prædestinatus est.*

Tract. 100.
in Ioh. 17.

*quod sit prædestinatus ignorat. Et est mundus de quo scriptum: non enim venit Filius hominum ut iudicet mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum. Unde & Apostolus: Deus erat in Christo mundum reconcilians sibi. Pro isto mundo rogat dicens: Ut credat mundus, quia tu me misisti: Ecce quam disertis ver-
bis iterum iterumque tradit, non perire eum qui sanguine Christi redemptus est, non perire pro quo Christus mortuus est, non rogare pro mundo Christum, qui ad damnationem prædestinatus est. Nec causam supprimit, cur pro tali mundo non roget Christus: Neque enim, inquit, quod sit prædestinatus ignorat. Hoc est, quia novit eum ad perditionem æternam pro meritum iterumque tradit, non perire eum qui sanguine Christi redemptus est, non perire pro quo Christus mortuus est, non rogare pro mundo Christum, qui ad damnationem prædestinatus est.*

Ex quo principio, in sancti Præsulis istius doctrina fluit, ut non solum à iudice aut mediatore omnia præsciente, sed etiam à nobis ipsis, qui sinceram omnibus proximis nostris debemus salutis procurandæ charitatem, non magis Deum pro reprobatis, quam pro diabolo deprecandum esse pronuntiet, si nobis ita istius secreti mysterium panderetur, ut quod prædestinatus esset quisque nosceremus. Nunc vero quia istud profundissimè ab oculis nostris abstrusum est, deque omnium salute incerti sumus, pro omnibus quoque Deum non

folùm temporaria per iustitiam, sed etiam æternam per gloriam salute deprecamur. Sed Augustinum securissimè audiamus: Denique certissimè pronuntiantem tanquam de re sibi etiam nosset, qui licet adhuc in hac vita sint constituti, tamen prædestinati sunt in æternum ignem ire cum diabolo, tam pro eis non oraret, quam nec pro ipso. Sed quia de nullo certa est oratio pro omnibus dimittat hominibus inimicis suis: in hoc corpore constitutis nec tamen pro omnibus exauditur. Pro his enim solis exauditur, qui est adversarius Ecclesiæ, ita tamen sunt prædestinati, ut pro eis exauditur Ecclesiæ, & filij efficiantur Ecclesiæ. Et in libro de Correptione & gratia, cum rationem dare conaretur quodam loco, cur apud omnes monendo, operando, corripiendo instandum esset, ut omnes salvi fierent, cum nonnulli non sint pro prædestinationem Dei

à perditionis massa discreti, quibus inutilis est omnis labor, non semel illam tangit rationem, quia de prædestinatorum numero incerti sumus. Proinde quantum ad nos pertinet qui prædestinatos à non prædestinatis discernere non valemus ET OB HOC omnes salvos fieri velle debemus, omnibus ne pereant, vel ne alios perdant, adhibenda est, à nobis medicinaliter severa correptio. Dei est autem illis eam facere utilem, quos ipse præservit & prædestinavit conformes fieri imaginis filij sui. Ecce OB HOC omnes salvos fieri velle debemus, quia prædestinatos à non prædestinatis discernere non valemus, apertissimè significans, nos non debere omnes salvos fieri velle, si prædestinatos à non prædestinatis discernere valeremus. Unde in eodem loco, hanc ipsam nostræ discretioem ignorantiam iterum velut causam istius laboris erga salutem omnium generalis inculcans: Nescientes enim qui pertineat ad prædestinatorum numerum, qui non pertineat, sic affici debemus charitatis affectu, ut omnes velimus salvos fieri. Et iterum iterumque: Ad nos ergo qui nescimus quisnam sit filius pacis, aut non sit, prædestinatione scilicet, pertinet nullum exceptum facere, nullumque discernere: sed velle omnes salvos fieri, quibus predicamus hanc pacem.

Quæ sane cum in Augustini doctrina, perspicua certa que sint, nullo modo principis ejus consentaneum est, ut Christus Dominus, vel pro infidelium in infidelitate morientium, vel pro iustorum non perseverantium æterna salute mortuus esse, sanguinem fudisse, semetipsum redemptionem dedisse, patrem orasse leniatur. Scivit enim quod quisque jam ab eterno prædestinatus erat, scivit hoc decretum neque ullius pretij oblatione mutandum esse, nec seipsum velle mutare. Ex quo factum est, ut juxta sanctissimum Doctorem, non magis patrem pro æterna liberatione ipsorum, quam pro diaboli deprecatus fuerit. Sed si quid pro illis rogavit patrem, pro temporalibus quibusdam iustitiæ effectibus rogavit, & pro istidem obtinendis obtulit pretium, fuditque sanguinem suum. Cujusmodi oratio & oblatio, quia valde diminuta est, parumque reprobis, multum vero prædestinatis prodest, ut infra

infra declarandum est, hinc fluxit, ut passim in scriptis suis Augustinus oblationem sanguinis & mortis & orationem Christi, ferè ad solos electos restringere soleat. Quemadmodum jam abunde declaravimus. Hinc etiam fluxit id de quo supra jam fufius disseruimus, quod nunquam locum illum Apostolicum, *Deus vult omnes homines salvos fieri*, ad omnes omnino homines extendi passus fuerit, sed semper ita (quamvis per diversas interpretationes) intelligendum esse contenderit, ut in solis prædestinati effectum suum voluntas illa sortiretur. Quod quidem tanta docuit securitate atque vehementia, ut qui locum de omnibus omnino hominibus exponeret generaliter, dicat *non intelligere omnino qua locutione* hoc ab Apostolo dictum fuerit. Sicut ergo non voluit voluntatem Dei ad salutem omnium omnino hominum extendi, sed illorum dumtaxat, qui ex omni gente & lingua, ex omni hominum genere prædestinati sunt, ita nec voluit effectus istius voluntatis, hoc est, mortem sanguinem,

redemptionem, propitiationem, orationem Christi ad omnes homines dilatari, sed vel ad solos illos qui prædestinati sunt, quatenus pro æterna & totali eorum salute offeruntur; vel certe aliquatenus quoque ad illos qui ratione temporalis fidei aut charitatis, effectus aliquos redemptionis & propitiationis assequuntur. Nam illa extensio tam vaga modernorum scriptorum non alio ex capite, quam ex ista generali & indifferenti voluntate Dei erga salutem omnium, & ex illa sufficientis, gratiæ omnibus conferendæ preparatione fluxit; quorum utrumque Augustinus, Prosper, Fulgentius, & antiqua Ecclesia velut machinam à Semi-Pelagianis introductam repudiavit: eo quod non alia ex causa excogitata esset; quàm ut Deo erga quoslibet indifferenter se gerente, & arbitrio, velut in innocentie statu, per sufficientissimam gratiam ad æquilibrium redacto, tota discretio hominum, ultimo ex hominibus, hoc est, ut olim Prosper dixit, *ex fonte Carm. de ingrat.* volendi peteretur.

FINIS.

R 4

CORNE